

การบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุโรงเรียนนฤคบริบาล กรุงเทพมหานคร
Management of Naripak Elderly care School, Bangkok

นฤค สันป่าแก้ว

Narupak Sanpakaew

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤคบริบาล กรุงเทพมหานคร ประชากรในการศึกษา จำนวน 30 คน ประกอบด้วย แพทย์ 2 คน ครูผู้สอนบริบาล 10 คน เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป 5 คน นักกายภาพบำบัด 5 คน นักโภชนาการ 4 คน และนักกิจกรรมบำบัด 4 คน เครื่องมือใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ อธิบายด้วยฐานนิยม ค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤคบริบาล กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การส่งการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) การจัดองค์การ ($\mu = 4.17$) การวางแผนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) การประสานงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.65$) และการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.88$)

2. ปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤคบริบาล กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน จัดเรียงอันดับ 1-5 มีดังนี้ 1) การจัดสรรงบประมาณยังไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ 2) ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง 3) ไม่ได้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาแผนงาน 4) ขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และ 5) ระบบสารสนเทศไม่เอื้อต่อการประสานงาน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ผู้สูงอายุ, โรงเรียนนฤคบริบาล

Abstract

This research article aims to study the condition and problem of Management of Naripak Elderly care School, Bangkok. The study population of 30 people included: 2 doctors, 10 nursing teachers, 5 general administrative staff, 5 physical therapists, 4 nutritionists and 4 occupational therapists. The instrument was a five-rating scale and collect data were analyzed by averages, percentages and standard deviations. Problem analysis and suggestions explain with the mode, frequency and percentage.

The findings showed that:

1. Management of Naripak Elderly care School, Bangkok overall is at a high level ($\mu = 4.05$). When considering each side of the order the descending mean is as follows: the command is at a high level ($\mu = 4.24$), organization planning was at a high level ($\mu = 4.17$), coordination was at a high level ($\mu = 4.05$) and control was at a middle level ($\mu = 3.88$).

2. problem of Management of Naripak Elderly care School, Bangkok in each area, ranked 1-5 are as follows 1) budget allocation is not conducive to management. 2) lack of continuity in the preparation of risk management plan. 3) the results of the assessment of the operations have not been implemented to improve the development of the plan. 4) lack of coordination with external agencies. 5) information systems are not conducive to coordination.

Keywords: Management, Elderly, Naripak Elderly care School.

บทนำ

รัฐบาลไทย ได้กำหนดนโยบายรับมือสังคมผู้สูงอายุ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ไว้ 3 ส่วน คือ 1.สนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย และมีศักดิ์ศรี เช่น การพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยีให้ผู้สูงอายุได้อยู่อย่างปลอดภัย การส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาดูแล การออกแบบก่อสร้าง อาคารที่พัก ให้เกื้อกูลเหมาะสมกับการดำเนินชีวิต เป็นต้น 2.การเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ จัดระบบสาธารณสุขให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าไปใช้บริการอย่างสะดวกและง่ายขึ้น 3.ส่งเสริมประกันรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน โดยผู้สูงอายุบางท่านที่อายุครบ 60 ปีแล้ว แต่ยังมีศักยภาพในการทำงาน และบางคนมีความสามารถในงานเฉพาะทาง โดยได้มีการแก้ไขกฎหมายให้มีความสอดคล้อง นอกจากนี้จะมีการวางแผนการออมเงินไว้ใช้จ่ายในยามชรา พัฒนาระบบเงินบำนาญ กองทุนเงินออมแห่งชาติ และมาตรการประกันตน โดยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปทำความเข้าใจว่าแต่ละส่วนมีกฎกติกาอย่างไร เพื่อให้ประชาชนเข้าถึง และเลือกได้ว่าจะเข้าระบบไหนที่ได้ประโยชน์สูงสุด และไม่เป็นการต่อรัฐบาล (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดการณ์ว่า ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” ในปี พ.ศ.2575 (ค.ศ. 2032) และสัดส่วนผู้สูงอายุของไทยมากกว่าประเทศอื่น ๆ

ในแถบภูมิภาคอาเซียน โดยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วกว่าประมาณ 20 ปี โดยคาดว่าปี พ.ศ.2583 (ค.ศ.2040) จะมีประชากรผู้สูงอายุมากถึง 17 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด ขณะเดียวกันในปี พ.ศ.2583 (ค.ศ.2040) ทุกประเทศในอาเซียนจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

กระบวนการในการจัดการ การบริหารจัดการในองค์กร ทุกองค์กร เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยเกิดจากการใช้ดุลพินิจคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการการทำงานในอนาคตจะต้องประกอบไปด้วยการจัดการ การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการ ทำงานภายในองค์กรให้เป็นระบบระเบียบและอยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น มีการสั่งการบังคับบัญชาของผู้บริหารที่จะใช้ความสามารถเชิงรุกหรือหว่านล้อมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานตามคำสั่งจนสามารถทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จได้ ตลอดจนมีการประสานงานเกี่ยวกับการจัดให้ทรัพยากรบุคคลภายในองค์กรทำงานประสานสัมพันธ์สอดคล้องเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์, 2540)

โรงเรียนนฤกคบริบาลเป็นโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เปิดการสอนมาเป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ.2558 - 2560) มีการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากการบริหารจัดการจำเป็นต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุมากขึ้น และทำให้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตผู้เรียนไปทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุได้ตามความต้องการของผู้สูงอายุ จึงจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนสอนดูแลผู้สูงอายุ “นฤกคบริบาล” กรุงเทพมหานคร

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการและแนวทางการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกคบริบาล กรุงเทพมหานคร ที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ในด้านผู้สูงอายุ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกคบริบาล กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกคบริบาล กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

ประเทศไทย พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 กำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทย เป็นผู้สูงอายุหรือที่เรียกกันว่า “ผู้สูงวัย” (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2553) โดยแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุได้ 3 กลุ่ม ดังนี้ ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60 -69 ปี) เป็นช่วงวัยที่ยังช่วยเหลือตนเองได้ ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70 -79

ปี) เป็นช่วงวัยที่เริ่มมีอาการเจ็บป่วย ร่างกายเริ่มอ่อนแอมีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) เป็นช่วงวัยที่เจ็บป่วยบ่อยขึ้น อวัยวะเสื่อมสภาพอาจมีภาวะทุพพลภาพ

สถานการณ์แนวโน้มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ทั้งในเอเชียและยุโรป ยุโรปเป็นภูมิภาคที่มีโครงสร้างประชากรเข้าสู่วัยผู้สูงอายุมากที่สุด และประเทศที่มีผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก คือ อิตาลี ญี่ปุ่น กรีซ เยอรมนี และสวิตเซอร์แลนด์ (สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์, 2551) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย ผู้สูงอายุในอนาคตจะมีบุตรจำนวนน้อยลงที่จะมาให้การเกื้อหนุนการอยู่คนเดียวหรืออยู่กับคู่สมรสเท่านั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สถานะสุขภาพอายุมากขึ้น โอกาสเกิดโรคเรื้อรังขึ้น และพบหลายโรคร่วมกัน รวมทั้งพบอุบัติเหตุสูงขึ้น

สำหรับประเทศไทย มีการคาดการณ์ ในปี พ.ศ.2563 จะมีจำนวนผู้สูงอายุที่ดูแลตนเองได้จำนวน 10,034,234 คน และผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิงจำนวน 741,766 คน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ, 2553) และจากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่ พบว่าปัญหามากที่สุดมักเป็นผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเสี่ยงคือมีรายได้น้อย ด้อยโอกาส เจ็บป่วยเรื้อรัง ว่างานถูกทอดทิ้ง ประสบภัยพิบัติ หรือมีติดสารเสพติดในผู้สูงอายุปัญหาต่าง ๆ จะมีปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุประกอบด้วยปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านโภชนาการ ปัญหาด้านยารักษาโรคปัญหาด้านคำแนะนำทางกฎหมาย เป็นต้น ความต้องการ ส่วนหนึ่งจะเป็นความต้องการของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านการเงิน ถึงร้อยละ 57.3 และมีความต้องการทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 83.4 (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2549)

บุคคลเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นวัยท้าทายของชีวิต เป็นช่วงที่ควรได้รับการช่วยเหลือประคับประคองสู่สังคม ในสังคมไทยมีวัฒนธรรมในการดูแลพ่อ-แม่ ญาติ ผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันต้องยอมรับว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไป ย่อมมีผลต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตาม สังคมควรตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบต่อกลุ่มผู้สูงอายุเพราะเป็นวัยที่สภาพร่างกาย จิตใจและสถานภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยลงตามธรรมชาติ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556)

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต, 2549) กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี 5 ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

1. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร
2. O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ
3. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
4. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

5. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 75) เสนอแนวคิดการบริหาร ในฐานะที่เป็นกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

(1) การวางแผน เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และการกำหนดกิจกรรมเพื่อนำแผนไปปฏิบัติ

(2) การจัดองค์การ เป็นการกำหนดงานที่ต้องปฏิบัติ และการจัดกลุ่มงาน ผู้รับผิดชอบ ลำดับขั้นการรายงาน และอำนาจการตัดสินใจ

(3) การจัดคนเข้าทำงาน โดยเป็นกระบวนการจัดบุคลากร ประกอบด้วย การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสรรหา การคัดเลือก การฝึกอบรมและการพัฒนา การประเมินการปฏิบัติงาน และการให้ผลตอบแทน

(4) การอำนวยการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ในการใช้ความสามารถชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งองค์การสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

(5) การควบคุม เป็นกระบวนการติดตามการดำเนินงานขององค์การอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานขององค์การที่คาดหวัง

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้เตรียมการเพื่อการรับมือกับการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ ประเทศที่มีความชัดเจนในด้านการจัดการและมีระบบรองรับอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ประเทศเยอรมัน ประเทศนอร์เวย์ และประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น รัฐสวัสดิการที่ประเทศต่าง ๆ จัดให้ เช่น ระบบประกันสุขภาพภาคบังคับ และภาคสมัครใจ การประกันส่วนบุคคล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการดูแลสุขภาพด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การนวดไทย เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกัคบริหาร กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ประกอบด้วย แพทย์ 2 คน ครูผู้สอนบริหาร 10 คน เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป 5 คน นักกายภาพบำบัด 5 คน นักโภชนาการ 4 คน นักกิจกรรมบำบัด 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกัคบริหาร กรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกัค บริบาล กรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) เพื่อทราบข้อมูล สภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกัคบริบาล กรุงเทพมหานคร ใน 5 ประเด็น คือ 1.การวางแผน 2.การจัดองค์การ 3.การสั่งการ 4. การประสานงาน และ 5.การควบคุม หาค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อการกระจายของข้อมูลเป็นรายข้อ

3. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และอธิบายด้วยฐานนิยม ค่าความถี่ และร้อยละ และ จัดลำดับปัญหา อันดับ 1 -5 ในการวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารจัดการของโรงเรียนสอน การดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกัคบริบาล กรุงเทพมหานคร ใน 5 ประเด็น คือ 1. การวางแผน 2.การจัดองค์การ 3. การสั่งการ 4. การประสานงาน และ 5.การควบคุม

ผลการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤกัคบริบาล กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การสั่งการ อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.24$) การจัดองค์การ ($\mu = 4.17$) การวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) การประสานงาน อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.65$) และการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.88$)

1. ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รongลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรต่าง ๆ และสรรหา บุคลากรของโรงเรียนครบทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) รongลงมา คือ การวิเคราะห์ด้านงบประมาณของ โรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$) การจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.33$)

2. ด้านการจัดองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รongลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดโครงสร้างของการทำงานภายในองค์กรให้เป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$) รongลงมา การจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.35$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.12$)

3. ด้านการสั่งการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รongลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการสั่งการให้บุคลากรทำงาน บรรลุผลสำเร็จได้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$) รongลงมา คือ บุคลากรเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งจนงานสำเร็จ

อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการสั่งการให้บุคลากรทำงานบรรลุผลสำเร็จได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.45$)

4. ด้านการประสานงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมอบหลักการให้บุคลากรมีการประสานงานและสื่อสารกันภายในฝ่ายได้อย่างดี อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือสื่อสาร และเทคโนโลยีเพื่อการประสานงานได้อย่างคล่องตัวอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด บุคลากรสื่อสารชี้แจงการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคต่อผู้บริหารอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.49$)

5. ด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.32$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการทำงาน อย่างชัดเจนเป็นระบบอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.64$) รองลงมา คือ การจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกฝ่าย ในระดับมาก ($\mu = 3.41$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การควบคุมระบบการดำเนินงานได้ตรงตามแผน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.15$)

ปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤภัคบริบาล กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน จัดเรียงอันดับ 1-5 มีดังนี้

- อันดับที่ 1 การจัดสรรงบประมาณยังไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ
- อันดับที่ 2 ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง
- อันดับที่ 3 ไม่ได้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาแผนงาน
- อันดับที่ 4 ขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก
- อันดับที่ 5 ระบบสารสนเทศไม่เอื้อต่อการประสานงาน

โดยมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤภัคบริบาล กรุงเทพมหานคร ดังนี้

- 1. ฝ่ายบริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เอื้อต่อการบริหารจัดการ
- 2. ควรจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
- 3. ควรนำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาแผนงาน
- 4. ควรแต่งตั้งกรรมการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก
- 5. ควรพัฒนาระบบสารสนเทศให้เอื้อต่อการบริหารจัดการ

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสอนการดูแลผู้สูงอายุ โรงเรียนนฤภัคบริบาล กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสถานการณ์ความต้องการในการให้มีรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ทำให้มีการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการในการสร้างรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุ มีผู้ดูแลและให้บริการการดูแลหรือบริบาลผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการวิจัยของสมพล นวะกะ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภออ่าว

ลึก จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลว่าลึกได้ ในภาพรวมมีการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุมีสวัสดิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับกนิษฐา บุญธรรมเจริญ และศิริพันธุ์ สาสัตย์ (2551) ได้วิจัยระบบการดูแลระยะยาว: การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบบริการการดูแลระยะยาวของประเทศต่าง ๆ จำนวน 10 ประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลเสนอแนะต่อการพัฒนาและวางนโยบายการบริการการดูแลระยะยาวที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า พัฒนาการและแนวคิดในการจัดระบบการดูแลระยะยาวของประเทศต่าง ๆ นั้น ภาครัฐมีบทบาทในระดับต่างกันขึ้นอยู่กับแนวคิดพื้นฐานทางสังคมของแต่ละประเทศ การจัดการบริการมีความครอบคลุมทั้งความต้องการการดูแลส่วนบุคคลและความเป็นอยู่ทั้งในสถานบริการและในชุมชน สิทธิประโยชน์อาจอยู่ในรูปแบบของเงินสด รวมทั้งการให้การสนับสนุนผู้ดูแลในครอบครัวในด้านการเงิน แหล่งที่มาของการเงินการคลังของระบบประกอบด้วยภาษีทั่วไป การจ่ายเงินสมทบจากสามฝ่าย และจากกระเป๋าผู้ใช้บริการ การควบคุมค่าใช้จ่ายที่พบบ่อย คือ การจ่ายร่วม ด้านการบริหารจัดการมีการกำหนดการได้รับสิทธิจากการประเมินภาวะพึ่งพิงร่วมกับระยะเวลาที่ต้องใช้ในการดูแล ด้านการช่วยเหลือครอบครัวและเครือข่ายนอกระบบมีหลายรูปแบบ เช่น การจัดบริการสนับสนุน การให้เงินช่วยเหลือครอบครัว การลดหย่อนภาษีให้กับครอบครัวที่ให้การดูแลสมาชิกที่มีภาวะพึ่งพิง การให้สิทธิทดแทนการออกจากงานและสิทธิในการรับบำนาญขั้นพื้นฐาน ข้อเสนอแนะในการจัดบริการดูแลระยะยาวสำหรับประเทศไทย คือ การพัฒนาระบบควรต้องมีความเหมาะสมกับวัฒนธรรมและคุณค่าของสังคมไทย การบริการควรเน้นให้ครอบครัวมีบทบาทหลักในการดูแล ขณะที่รัฐมีบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนให้ความรู้ และเป็นตัวแทนดูแลกำกับคุณภาพของบริการและการดูแล โดยมีระบบที่รองรับสำหรับผู้ดูแลที่ไม่สามารถดูแลได้

ส่วนปัญหา ที่พบว่าในด้านการจัดสรรงบประมาณยังไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและไม่นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาแผนงาน นั้น สอดคล้องกับข้อค้นพบของพวงนรินทร์ คำปุก (2558) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม อำเภอบาง พาน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม อำเภอบาง พาน จังหวัดเชียงราย การติดตามประเมินผลยังมีจุดอ่อนในกระบวนการทำงานที่ค่อนข้างขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบซึ่งผู้บริหารต้องตรวจและติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและรายงานผลย้อนกลับ (Feedback) หากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังต้องกลับไปพิจารณา ปรับปรุงขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การบริหารการจัดการเรียนการสอนดูแลผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้ดูแลผู้สูงอายุด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ยุวดี รอดจากภัย (2557) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนและครอบครัวต้นแบบเพื่อดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ดูแล จำนวน 30 คน ในจังหวัดปราจีนบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้วยแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน paired t-test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาชุมชนและครอบครัวต้นแบบเพื่อดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล จังหวัดปราจีนบุรี ที่เป็นระบบ

และมีประสิทธิผล ประกอบด้วย การศึกษาสถานการณ์ ความต้องการ การรับรู้ความสามารถตนเองในการดูแล
สุขภาพของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้บริหารควรใช้ข้อมูลสารสนเทศในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาการบริหาร
จัดการ เพื่อการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. บุคลากรในโรงเรียนควรร่วมวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ และมีส่วนร่วมในการรายงานข้อมูลต่อ
ผู้บริหาร
3. โรงเรียนควรพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนดูแลผู้สูงอายุอย่างครบวงจรเพื่อรองรับสังคม
ผู้สูงอายุ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสอนดูแลผู้สูงอายุหรือ
สถานศึกษาเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และ ศิริพันธุ์ สาสัตย์. (2551). ระบบการดูแลระยะยาว: การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อ
เสนอแนะเชิงนโยบาย. *รามาริบดีพยาบาลสาร*. (14): 385-399.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). *ทิศทางการให้บริการของธุรกิจบริการสำหรับผู้สูงอายุ
สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่จะก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ 1-12
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2549). *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.
- พวงนรินทร์ คำปุก. (2558). *ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม อำเภอกพาน
จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2553). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2552*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.).
- ยุวดี รอดจากภัย. (2557). *รูปแบบการพัฒนาชุมชนและครอบครัวต้นแบบเพื่อดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการ*. ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). *ระบบการดูแลระยะยาวในครอบครัวสำหรับผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

- สมพล นวะกะ. (2555). ความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์. (2551). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2550. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.